

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 3 frt. 50 kr., egy hónapra 1 frt. Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos, **Kutas Imre.**
Szerkesztő: **Katona Imre.**

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1864. sz. Dr. Dusóczky ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Polgári házasság.

Debreczen, okt. 21.

Most, midőn ez a társadalmi, nemzetiségi és morális szempontból annyira fontos kérdés a minisztertanácsot ismét foglalkoztatta, s mint már annyiszor, újra eltemetett, nem lesz talán érdektelen annak európai multjával foglalkoznunk.

A kötelező polgári házasság egész nyugaton, sőt Észak Amerikában is teljes jogérvényben van, csak egyes államok mutatnak kisebb eltéréseket, mint Ausztria is a „Nothcivilehe“-vel, a mi szintén egyik változata, avval a különbséggel, hogy esetről esetre lép érvényre.

Hollandia és Nyugat-Friesland volt az első állam, a hol a fakultatív polgári házasságot behozták már háromszáz év előtt.

Angliában 1653-ban emelkedett törvényerőre, de körülbelül 1750-től elvesztette érvényét, mert a katolikusok és disszidensek az anglikán papok előtt kötötték házasságukat.

De már 1836-ban keresztül ment Russel lord indítványa, mely máig biztosította a fakultatív polgári házasságot Angliának.

A katolikus Franciaországban éppen katolikus volta szerzett behozatalának tetemes könnyítést, mert a klerus és kormány egyesülten kijelentette, hogy a kijelentett házassági szándék csak a kato-

likus pap előtt válik szentséggé, mint szerződés, bár a tridenti zsinat kimondta annak szentség voltát. Hogy az egyház kezéből az államába ment át, az a francia forradalom megbecsülhetlen örökértékű vívmánya 1792-ik év szeptemberje óta.

Németországban 1876, Spanyolországban 1882 óta s a katolicizmus székhelyén, bölcsejében, Olaszországban 1866 óta be van hozva a kötelező polgári házasság.

A kontinens összes államai tekintet nélkül katolikus vagy más felekezeti voltukra, egytől-egyig megérték tehát és már nagy részük évszázadok előtt egy olyan intézménynek, mely egyik kipróbált alapja egy a nemzeti egység, mint az általános vallásbéke politikailag annyira fontos existenciájának.

Csak Magyarországon, mely szereti magának mindenben, úgy kulturális, mint állami intézményekben az egyenlőséget arrogálni a többi nyugati államokkal, — akad egy csökönyös kaszt, mely abban a hitben, mintha az az ő képeit érdekeikbe ütköznék, nem tekintve semmit, megátalkodottan fujja az ultramontanizmus ócska rekedt vetoját.

Pedig a katolikus Belgiumban kormányon levő klerikális párt a legkiválóbb bizonyítéka, hogy a polgári házasságnak semmi köze az egyházi érdekekhez.

Egész szerencsétlenségünk abban van, hogy az elkeresztelési ügy és az ezzel kapcsolatos kérdésekből a kormány kabinet-kérdést csinált. Tiszta Kálmán mikor megkísérelte a polgári házasság keresztül vitelét, s az a főrendiházban leszavaztatott, ebből nem csinált kabinet-kérdést, hanem megadta a tromfot a főrendiház újra szervezésével, vagy mint akkor mondták meg tisztításával. Ő daczára, hogy leszavazott indítvánnyal állott szemközt, nem köszönt le. Miért akar tehát ebből Szapáry mindenáron miniszterválságot előidézni. Lett volna alkalma már arra elégszer, hogy a bizalmatlanság kérdését felvesse, de hát abban a bársonyszékben egész megmelegedett s a puha fészket ilyen hideg őszi időben, tél elején nem kellemes odahagyni. Keresi is a kibuvót mindenfelé s a mit a kétes helyzetekben szokott tenni, most is azzal áll elő, hogy a koronát, vagy pláne magát a felséges király személyét tolja előtérbe, azt hangoztatván, hogy ő felsége úgy nyilatkozott, hogy a polgári házasság az ő uralkodása alatt sohasem nyerhet szentesítést. Ha csakugyan a koronás király szájából valók e szavak és nem Szapáry kibuvó ajtója, akkor valóban a szomorúság érzete tölti el szívünket, mert ha a családjog egysége valahol a nemzeti egység szempontjából szükséges volt, Magyarországon az; jóllehet nálunk éppen

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Egy ezüstkoszoru története.

— Elbeszéli: Jenni. —

Aradmegyében történt Nem árulom el az oláh helység nevét, mert megtalálna haragudni a bíró, a pápa, a dászkal, de főleg a zsidó korcsmáros és bájos élete párja.

Pedig hát a fent említett díszes társaságnak nincs is valami nagy oka a haragra, hisz nem ők a történetke hősei, hanem Áron bácsi, a korcsmárosné dédnagybátyja, a ki megtagadva a régi isteneket, nemcsak a zsidó nyelvet tudta, hanem megtanult tökéletesen magyarul.

Áron bácsi nem volt mindennapi ember. Tudva azt, hogy ő visszavezetheti őseit egészen Ábrahámgig, több akart lenni más halandónál, nem elégedett hát meg az ó héber könyvek igen tiszteletreméltó, de kissé dohos tudományával, hanem igen érdeklődött a magyar irodalmi és főleg hazánk modern politikája iránt.

Legnagyobb szenvedélyét azonban az újságok képezték. Halomszámba gyűjtötte a napilapokat, nem tekintve arra, hogy kormánypárti, ellenzéki vagy függetlenségi elvekben szenvedtek-e a hasárok, ha csak fekete betűt látott a fehér újságpapíron, az már mód nélkül érdekelte.

Áron bácsi nélkülözhetetlen egyén volt az oláh faluban, de még nélkülözhetetlenebb a zsidó korcsmáros házában.

Ha a korcsmárosné a forró pogácsákat a dunyha alá rakta, hogy estére még melegen

kapják a vendégek, akkor Áron bácsi kikapva a hat hetes gyereket a fürdőből, azt szinte a dunyha alá fektette, egyenesen a forró pogácsákra.

A gyerek persze értetlenül ordított, és mikor Áron bácsi gyöngéden az ölébe vette kedvencét, annak bizonyos részén csak úgy sísteregtek a pogácsák, úgy hogy lassan, óvatosan kellett azokat egyenkint eltávolítani az elevenjéről a . . . vendégek számára.

Ha éjfél tájban sok volt átutazóban a „jókedvű“ uri nép, Áron bácsinak nem állott utjában az őszi ellenszenv minden keresz iránt, hanem biz az teljes gyönyörűséggel keresztelte meg a borokat, azzal igazolja eljárását:

— Mán hiszen kérem alásan részegek, úgy is mindjárt kiadják, nem volna kár, ha kiadnák azt a finom ó bort?

Ebben volt némi igazság, de a bíró mégis rosszalásnak adott kifejezést és csak akkor volt hajlandó meggyőzetni magát a logika által, ha Áron bácsi végig kínálta a tavalyi termékkel.

Igy folytak le életében a hétköznapok. De azért van egyszer egy héten ünnep, — hogy felemelje Áron bácsit a köznap prózájából egy szebb, tisztább légkörbe, az juságok magasztos világába.

— Ott egymást úzik a nemes szenvedélyek folyik a küzdelem a társadalom, az emberiség jóvoltáért, ott ész szól a szívhez és szív az észhez — így szokta volt magyarázni Áron bácsi, az újságok iránt való ragaszkodását.

Mikor péntek este leáldozóban volt a nap, a zsidó korcsmáros csendes áhitat uralkodott. A kis oláh falu népe tudta, hogy ma halkan kell belépni, feltett kalappal csendesesen oda kell ülni az ajtó melletti asztalhoz és némán meg-

inni a bort, vagy pálinkát, a mit majdnem suttogva kértek a korcsmárosnétól.

Mindenki tudta, hogy az most egy tiszta, csendes kis istenháza, melyben két száll gyertyát gyújtottak az Ur dicsőítésére.

És mégis! Sohasem tódultak annyian a zsidó korcsmába, mint éppen péntek este. Valóságos bucsujárás volt ez. Elsőnek megjelent mindig a bíró mind a négy esküdtel, aztán a dászkal, a pápa és végre a falu minden jobbmodu paraszt népe.

Hogy miért éppen e szent estén?

Mert ilyenkor Áron bácsi ott ült a szoba közepén körülötte az egész heti újsággyűjtemény, a melyből valóságos ihlettel olvasott fel vendégeinek. A ki magyarul értett, annak magyarul olvasott, a ki pedig nem akarta vagy nem ismerte a gyűlölt nyelvet, annak oláhuul magyarázott meg minden szót.

Természetes, hogy Áron bácsinak meggyűlt a baja, mert a derék oláhok mindig és mindenben elnyomatást, támadást találtak nemzetük ellen.

Pedig dehogy támadja a magyar azt — a ki békességben halad el mellette . . .

Éppen szent István napja volt, midőn az idén hazautaztam Aradmegyébe. Midőn kocsink a fent leirt oláh faluba ért, meg nem állhattam hogy le ne térjek a kis zsidó korcsmába.

Gyermekkori emlékek fűttek Áron bácsihoz s én látni akartam, hogy él meg az öreg és ha él, lángol-e még benne most is a hazaszeretet, melyet az újságokból szitt magába egy hosszú életen át.

Szinte meghatottan léptem a korcsmába egy rokon kísérettel.

azok, kik a morál hivatott képviselői és terjesztői, nem akarják belátni, hogy megnyit szenved ez a jelenlegi viszály állapotban, mely alkalmat ad mindenféle erkölcsileg annyira kárthatott kibuvókra.

Valóban itt volna már az ideje, hogy a magasan lobogtatott zászló: a humanizmus ne csak jelszó, az annyiszor hangoztatott teljes egyenlőség ne csak írott málaszt legyen, hanem szentesített és szigorúan követett és ellenőrzött törvény.

Az ujonnan fölvetett kérdés sorsa a legujabb hírek szerint úgy fog eldőlni, mint eddig: elbuktatják azok a befolyások, melyeket mindig érvényesítenek, mikor a valódi liberalizmus ezen elengedhetlen követelménye szóba jön. De azért — akár bukik a kérdéssel a kormány, akár nem — az eszmét elejteni nem szabad. A polgári házasság behozatala iránti követelésnek állandóan napirenden kell lenni. Talán eljön mégis az idő, mikor — teljes lesz a világozság.

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése október 20. — Az ülést V a d n a y Károly személyes kérdésben tett felszólalása nyitotta meg; utána a nemzeti párt részéről S á g h y Gyula szólalt föl, megvédelmezvén pártja álláspontját a budai honvédszobor ügyében. — A függetlenségi párt részéről első szónoknak az ülésen gróf Z i e h y Herman állott fel és kijelentette, hogy a Hentzi-szobor megkoszoruzását minden rendelkezésre álló alkotmányos eszközzel meg kell akadályozni. U g r o n Gábor kifejti, hogy a nemzetnek a királylyal, vagy a hadsereggel való kibékülésére már nincs szükség. Maga a király mondta a Janszky-affér alkalmával kiadott legmagasabb kéziratában, hogy a hadsereg szelleme nem lehet más, mint minő a legfőbb hadurá. És ha a király huszonöt év alatt az alkotmány leghivebb öre, akkor a hadsereggel sem kell továbbra a kibékülés. Az agg honvédek elismerése már akkor megtörtént, mikor a koronázási ajándékot a

És csakugyan! Az az egyenes, magas alak amott az ablak mélyedésében ő volt, ő, Aron bácsi! Szakálla, haja megfehéredett homlokán két vastag ráncz ütött tanyát, de szemében még mindig a régi tűz, a régi lelkesedés. Előtte nagy halom újság éppen úgy mint régen, s ő lázas sietséggel ragasztott valamit az egyik vezércikknek a helyére.

Egészen egyedül volt a szobában, és hogy beléptem föl sem tekintett reám. Csak mikor halkan nevének szólítottam, nézett reám egy ideig majdnem mereven, aztán hirtelen felderült arca és egy ugrással mellettem teremve, kezét akart csókolni.

Rám ismert még az öreg!
Nem tudtam az idő iránt legyek e hálás, hogy olyan csinján bánt el velem, vagy Aron bácsi emlékezőtehetségét csodáljam-e, ki hét éves korom óta nem látott és most mégis rögtön rá ismert hajdani pajkos kintző szellemére.

Nagyon tiszteletteljesen beszélt velem amugy is, de mikor elmondtam, hogy újságíró felesége vagyok, rögtön lekapta bársony kis süvegét, előhozta az egyetlen karosszékét, melyen alighanem egy század tarka változatossága „tükrözőtt” és majdnem k földig hajlongva kényszerített az ülésre. Mélyen belesöpödttem egy százaodos emlékebe, aztán először is a politikáról kezdtünk beszélgetni.

— Méltóságos asszonyom! — szerinte egy újságíró nem lehet kevesebb mint „méltóságos” — ha tudná mennyire meggyűlik most a bajom ezzel a mi oláh népünkkel. Egy olyan napon, mint a mai, . . . hiszen tetszik tudni! — egy olyan napon beszél nekem a bíró oláh szabadságról, és én hiába olvasok fel nekik évről-évre hazafias vezércziket, — hiába magyarázom, — hogy mi a kötelességük a magyar kormánylyal szemben, — ők egy igen fényes jövőről álmodoznak, melyben Románia lesz Európában a fátyla!

Ezt ma reggel is mondta a bíró, és én

király a honvéd-rokkantak számára adományozta ezzel elismerte a honvédek jogos önvédelmét az alkotmány mellett. Zajos tetszés kísérte a szónoknak a szabadsághősök és a Hentzi-zsoldosok között tett összehasonlítását. Kinek jutna eszébe, — ugymond, — nagypénteken Pontius sirját megkoszoruzni? — Ot percznyi szünet után B e ő t h y Ákos szólalt föl, ki azt fejtette ki, hogy a kormány mindent csak kortespolitikából tesz és azt kívánja, hogy a nemzet csókolja meg azt a korbácsot, melylyel egykor testét szétmarczangolták. Beszéltek még I l l y é s Bálint és B a b ó Emil, mindketten a meghívó tudomásul vétele ellen. Még öt képviselő van szólásra följegyezve a Hentzi vitában.

— **A fizetési meghagyásokról** szóló törvényjavaslatot az igazságügyminiszter már legközelebb be szándékozik terjeszteni a képviselőháznak. A javaslatban szabályozott intéz, helyesebben meghagyási eljárásnak lényege abban áll, hogy a bíróság a követelő fél kérelmére az ellenfelet meghallgatás nélkül végrehajtás terhe alatt kötelezi, hogy kötelezettségének bizonyos határidőn belül tegyen eleget, fenmaradván részére az ellentmondás joga, melynek a kitűzött határidőn belül történt alkalmazása a fizetési meghagyást hatályától megfosztja s a hitelezőt a peres eljárás rendes útjára tereli. Ezen intézmény létesítését annak gyakorlati tapasztalása teszi szükségessé, hogy a feleknek nem egyszer kell pórt tenniük folyamatba oly követelések miatt, melyek ténybeli és jogi alapja nem vitás s a melyeknél a felek csak azért kénytelenek a bírósághoz fordulni, hogy az igény a bíróság közbejötté folytán végrehajthatóvá váljék. — E tárgyban az igazságügyi kormány már 1874 ben nyújtott be törvényjavaslatot, de az nem került országgyűlési tárgyalás alá.

— **A porta válasza az orosz jegyzékre.** Az „Agence Constantinople” jelenti, hogy a porta válasza az orosz jegyzékre rövid és kifejti, hogy Stambulovnak Konstantinápolyban való időzése közben semmi olyan nem történt, a mi legcsekélyebb politikai jelleggel is birna. Továbbá újból kijelenti a porta, hogy a szerződéseket tiszteletben tartja és Orosz- és Törökország közt a

azóta folyton azon gondolkodtam, miként álljak egy kis bosszút a nemzeti gyűlöleten.

— Nos, és megtalálta?
Igenis, találtam már valamit! Ha megtetszene tisztelni ma estig, úgy majd megtetszik halalni, hogy mit tud az öreg Aron mondta ravasz szemhunyoritással.

— Majd itt leszünk, válaszoltam s kezet szoritva a derék öreggel, elmentünk a közeli szőlőkbe, egy hosszú séta kocszásra.

Öreg este volt már mire visszatérünk. A korcsmában diszes társaság ült együtt, a bíró, a hat esküdt — megszapordtak az istenadták! — az új pápa, — a dászkal és a falu szinejava.

A szomszéd szobában foglaltunk helyet, és vacsorát rendelve, — a nyitott ajtón keresztül feszült figyelemmel kísértük Aron bácsi minden szavát.

— Jó hirt mondok, nagyszerű hirt mondok — szólott az öreg titkosatosan vendégeihez — egy, a mai napon megjelent újság akadt a kezembe, egy újság, a mely eddig tisztán hazafias szellemben működött, de szerkesztőt cserélvén, — a mai naptól kezdve. — a ti pártotokra állott.

A csodálkozás különféle felkiáltásai hatottak el hozzánk.

— Igen, barátaim! — folytatta Aron bácsi, — itt tartom a keremben a fényes jövőtöket, melyről álmodoztok, de nem álom többé! Ez az ember megfogja teremteni a román nemzeti szabadságot, szóról-szóra igéri. itt van első helyen!

— Sze auzim! Sze auzim! — Haljuk! — orditott most husz torok egyszerre.

Aron bácsi fölbotlott egy ismert ellenzéki lapot és a vezércikk helyén — a következőket olvasta:

„Itt az ideje megvalósítani azt, mit a nagy Románia ábrándképének nevezünk.

Először is azon kezdjük, hogy minden hi-

barátságot fenn akarja tartani. Végül ismétli a porta a pétervári kabinetnek nemrég e tekintetben kijelentett biztosításokat, a nélkül, hogy behatolna a részletekbe.

Az orsz. gazdasági egyesület.

Debreczen, okt. 21.

Az országos magyar gazdasági egyesület évről-évre nagyobb jelentőségűvé kezd válni közéletünkben.

Kezdetben első sorban mint nemzeti politikai intézmény játszott igen fontos szerepet; azután hosszabb ideig érezte a viszonyok változását; lassankint keresztülment az átídomitási proceszszuson s ma már minden jel arra mutat, hogy elfoglalta helyét mint mezőgazdasági életünk első társadalmi faktora és helyét méltóan betölteni is igyekszik.

Az országos magyar gazdasági egyesületnek már a múlt évre vonatkozó évkönyve élénk és gyakorlati irányu tevékenységről adott számot. Ez idei, téli munkaprogramja, melyet nemrég publikált az egyesület hivatalos közlönye, erős bizonyítéka annak, hogy az egyesület megkezdett működési irányu erősödik és fejlődik.

Fontos kérdések fogják az egyesület téli üléseit foglalkoztatni, melyek mindenesetre érdemesek arra, hogy gazdaközönségünk velük jóelőre foglalkozzék.

Első helyen említjük ezek között a mezőgazdasági szakoktatás reformját. Ez a kérdés néhány éve már szőnyegen van s a szakajtóban széleskörű megvitatás tárgyát képezte s már szinte megérett a megoldásra. Mezőgazdasági szakoktatásunk nem nagy multtal bíró intézmény. Nagy óvatossággal, körültekintéssel lett beillesztve lateiner irányu kulturánkba; nehéz viszonyokkal kellett megküzdenie, s fejlődésének akadályait egy a kis gazdáknak az oktatás iránti fogékonytalanságában, mint a közeposztály szakpályáktól való idegenkedésében, sok tekintetben pedig, mint költséges intézmény, az állami pénzügyekben is bőven találta.

Teljes elismerés azoknak, akik mezőgazdasági szakoktatásunkat, a nagy nehézségek dacára, mai fejlettségére emelték. Az a néhány évi tapasztalat, mely gazdasági szakoktatásunk

vatalból elűzzük a magyarokat és oláhokat ültetünk helyébe.

— Sze treaszke! Sze treaszke! — közbekiáltások.

— Másodszor: országgyűlés helyett a román saját önralkodói önkényével szabjon törvényt magának.

— Sze treaszke! Sze treaszke! — velőtrázó kiáltások.

Nos, a mi fő dicsősége lesz a román nemzetnek, magyarra, székelyre, szászra. egyformán rákényszerítjük a román nyelvet, mint tette annak idején Mihály vajda.

Aron bácsi kénytelen volt abban hagyni a a ráragasztott saját szerzeményű vezércikk olvasását, mert hogy mi következett ezután, azt itt leírni teljes lehetetlenség.

Felálltak asztalokra, székekre, magasra emelték a pálinkás, boros üvegeket, úgy éljenezték a remek cikk íróját.

Aztán egyszerre elcsendesedett minden. Aron bácsi felállott és azt indítványozta, hogy gyűjtésnek pénzt egy ezüst koszorura, és küldjék azt el az illető lapszerkesztőjének. A bíró helyben hagyta a tervet, és rögtön hozzá is fogott a gyűjtéshez . . .

Négy napja hogy idehaza vagyok. A mai postával a következő tartamu levél érkezett hozzám, ismeretlen ázsiai betűveléssel:

„Méltóságos asszonyom! — na ez Aron bácsi, senki más. — A kis oláh faluban 120 frtot gyűjtöttem a „tudvalevő” ezüst koszorura . . .

Kérem szépen, méltóztassék ezt az összeget a télen egy olyan írónak átadni, a ki a leg-hazafiasabb darabot írja a magyar történelemből.

Ez a legkevesebb a mivel magam megboszuihattam e kis oláh helység magyarfaló népén! Alázattal, kezeit csókolja:

Veiss Áron.

Tisztelt író urak, tessék pályázni a díj egy 120 frtos ezüst koszoru!

terén maig szerezhető volt, a viszonyoknak több kívánalmát meglehetősen praecizizirozta s kijelölte azokat a pontokat, melyeken ez az intézményünk reformra szorul. A földmivelési kormány nem zárkózott el a kívánalmak elől, megkezdte a szükséges munkálatokat, melyekben az e kérdést tanácskozási rendjébe fölvevő országos magyar gazdasági egyesület részéről hathatós támogatásban fog részesülni.

A gazdasági bíróság szervezetének részletes megállapítása szintén e télen fog az egyesület ülésén megtörténni, a tanácskozás alapjául szolgáló munkálatot az egyesület egyik kiváló közgazdasági szakemberünk által elkészítette, — s az annak törvényne emelését kieszközölni illetékes tényezők a tárgyalások után kész munkálatot kapnak. A hiteles terméshírek és gabnaüzletitűdősítések beszerzése és közzétételének szervezése szintén igen fontos s a gazdaközönség érdekeit közvetlenül érintő tárgy. Az egyesületnek egyik fontos feladata közreműködni a terméshírek beszolgáltatásában s erősíteni, a nálunk fennálló, alapjában igen jó s ujabban Németország által is mintául elfogadott tudósítói szervezet működését.

Az országos gazdasági egyesület tehát jó irányban halad, a mennyiben az akciót a jelölt irányban megindítja. Igen öröndetes leendő, ha sikerül a külföldi szakegyesületeket is a hiteles információk kölcsönös közlésébe bevonni. De az egyesületi tevékenység nézetünk szerint nem mehet az információk feldolgozása és közzétételéig. Ez csak egy semleges, hatósági fórumnak lehet földadata, mely mint minden kereseti ág érdekeit egyenlően védő állam közege, az érdekeltséggel nem vádolható. A terméshírek feldolgozása, megrostálása és közzététele tehát az azok beszerzésében az egyesületek részéről leendő közreműködés mellett is, az erre hivatott kormányzati ág földadata.

A mezőgazdasági munkaerő kalamitásoknak venné elejét, ha az egyesület módot találna arra, hogy a katonáknak aratás idején való szabadságolása keresztül vihető legyen. A mostani területi rendszer mellett, midőn elég sűrűn van haderőnk elhelyezve, azt hisszük, ily módon nem is leendő találni. Például ha minden század egy negyede, időturnusuk szerint p. 8 naponként szabadságoltatik, a gyakorlatok főnnakadást nem szenvednének, ha tetemes munkaerő lenne szabadabb. Az, hogy az aratás 2-3 heti ideje alatt a haderő általában szabadságoltassék, lehetetlen, valamint az is, hogy a garnizonoktól távolabb élő vidékek legyenek ily módon munkaerővel elláthatók.

Végül még az állandó állatvásárcsarnok létesítése fogja az egyesületet foglalkoztatni. Nézetünk szerint ez merőben pénzkérdés, melynek megoldása nehézségekbe nem ütközik. Az egyesület által eddig rendezett állatvásárok sikere csaknem kétségtelenné teszi, hogy ily vásárcsarnok saját jövedelméből amortizálja költségeit.

Az országos magyargazdasági egyesület tehát friss munkakedvvel megy a téli munkavárad elé. Bár fölélesztené példája a vidéki gazdasági egyesületeinkben szunnyadozó erőket is.

És különösen a debreczeni gazdasági egyesület az, melyre komoly teendők vároznak, ez az egyesület van első sorban hivatva arra, hogy a többi vidéki egyesületeknek példát adjon a munkálkodásra. Vissza fogunk még térni a debreczeni gazdasági egyesület működésére, mely eddig mintaszerű, közgazdaságunk fejlődését célzó volt és hisszük, hogy az lesz ezután is.

Nyilvános olvasóterem.

Debreczen, okt. 21.

Alig volna Debreczenben az általános műveltség fejlesztésére alkalmasabb hely, mint a kollégiumban, az anyakönyvtár mellett berendezett nyilvános olvasóterem, ha az a nagy közönség részéről igazán hozzáférhető lenne.

Ezt a termet azért állította fel nagy áldozatok árán a tiszántuli ev. ref. egyházkerület, hogy az a kincs, a mely az anyakönyvtárban levő művekben van, ne legyen elzárva a nagy közönség elől, ne legyen elrejtve, mint a véka

alá dugott gyertya, hanem a könyvekben feltalálható kincs közkinccsé legyen és a tudományosság fátylaja messze világoljon. De épp a cél, a melyért felállított e terem, hogy mindenki hozzáférhessen a könyvekhez, épp ezt a célt ejti el egészen a teremnek mostani berendezése.

Nyitva áll az olvasóterem: hétfőn, szerdán és szombaton délután 3-6 óráig. De hát köznap délutánokon ki ér rá idejét olvasással tölteni el?

A tanuló ifjuságnak, az akadémiai hallgatóknak vagy előadásai vannak vagy pedig irodai foglalkozással s nevelősködéssel szerezvén meg kenyerüket, legnagyobb jóakarattal sem keresheti fel az olvasótermet.

Az ifjuság az a része pedig, kiknek a sors kedvezéséből nem kell önmaguknak gondoskodni a napi kenyérről, ezek — mint a tények mutatják — inkább töltik idejüket a kávéházakban, billiárdozással vagy tudj isten miféle más mulatsággal szórakozván el idejüket.

A kereskedő ifjuság sem ér rá napi, az üzletben való elfoglaltságtól a délutáni órákban menni az olvasóterembe.

Az iparos ifjuság szintén a kenyér megkeresésével van elfoglalva, üzletéhez köve a munkanapokon s így ők sem cserélhetik fel létfenntartásukat biztosító mesterségük folytatását azért, hogy köznapokon az olvasóterembe eljuthassanak.

Az ifjuság legnagyobb része elől el van véve tehát még a lehetőség is, hogy a nyilvános olvasótermet felkeresve, ott ismereteiket kibővíthessék. Hej pedig milyen áldást hozó kulturális missziót teljesíthetne ez az olvasóterem, ha az ismeretek kibővítésére módot nyújtana a kereskedő és iparos ifjaknak, azoknak, kik az iskolákban szerzett hiányos ismereteiket kibővíve, szerzett tapasztalataikat üzletükben s a műhelyben önmaguk s a társadalom javára fordíthatnák.

De nemcsak az ifjuság, hanem azok is, kik hivatalban dolgoznak, el vannak zárva a terembe juthatástól, mert a hivatalos órák mai beosztása szerint a legtöbb hivatalban délután 3-6-ig van hivatalos óra, 2 óra előtt vagy 6 óra után fordíthatnak idejüket a hivatalnokok olvasásra, a mikor pedig az olvasóterem zárva.

Ugy lehetne ezt a kérdést megoldani, úgy lehetne az olvasótermet mindenki számára hozzáférhetővé tenni s a kiütött magasztos célt az általános művelődés terjesztését elérni, ha a nyilvános olvasótermet nemcsak 3 nap, de egész héten este 7 órától 10 óráig kellené nyitva tartani.

Az is baj, hogy az olvasóterem még 1890-ben berendeztetvén, az azóta megjelent művekhez egyáltalán nem, vagy csak sok utánjárás után lehet hozzáférni.

Az sem helyes, hogy a mult esztendőkbeli napilapokhoz sem lehet hozzájutni, jöllehet azok összegyűjtve s összekötve megvannak az anyakönyvtárban; pedig épp az volna a helyes és egyszerű, ha az ilyen, máshol meg nem szerzhethető olvasmányokhoz juthatna a közönség.

Mi ezeket nemcsak megszívlelés, de intézkedés végett az illető faktorok figyelmébe ajánljuk s a nagyközönség érdekében helyén valónak találónk, ha a szükséges módosítások a terem berendezésére vonatkozólag a legközelebbi egyházközségi közgyűlésen javasoltatnának, hogy a nyilvános olvasóterem igazán nyilvános sá legyen.

Különlék.

* A főthi dal jubileuma nagy ünnepélyeségek közt ment végbe Fólhon. Délelőtt 10 órakor díszgyűlés volt a községi házában Rudnyánszky főszolgabíró elnöklété alatt. A gyűlésen Tanács József plébános mondott szép ünnepi beszédet, melynek végeztével ünnepélyesen leleplezték Vörösmarty Mihály arcképe, melyet Linek Lajos festett s adományozott a községnek. Ezután a községi képviselőtestület indítványára a községi több utczáját Vörösmarty, Deák, Kossuth, Garay, gróf Károlyi, Czuczor, Kemény, Ligethy és Ferenczi utczáknak nevezték el. A gyűlés után Fólth egész lakossága kivonult Fáy András szőléjébe, ahol Vörösmarty 50 év előtt elszavalta híres beszédét. Itt dr. Mátray Ernő ünnepi beszédet tar-

tott, Szabó Károly református lelkész pedig elszavalta a főthi dalt. A dalárda által előadott hazafias dalok elhangzása után az ünnepelő közönség Garay egykori házához vonult s az ott levő emléktáblát dr. Mátray beszéde után megkoszorozta. Végül 300 terítékű diszlakoma volt, melyen Várady országgyűlési képviselő, Rudnyánszky főszolgabíró, Tóth József tanfelügyelő, Linek Lajos festőművész, az előjáróság s az egész intelligencia jelen volt. A lakoma alatt Vaszary Kolos hercegprímás és Császka György kaiocsai érsek koszorui már ott diszelegtek a költő arcképe felett.

* **Georgandopulo.** Ez a neve a legújabb párizsi botrány hősné. A klasszikusan hangzó nevű urat, a ki nem más, mint a párizsi görög konzulátus kancellárja, bevádolták a párizsi törvényszék előtt, hogy egy görög milliomos bankár özvegyének, V. asszonynak, segédkezet nyújtott abban, hogy egy párizsi pénztintézetnél kiskoru gyermekei javára letett nagy örökségből jelentékeny összegeket felvehessen, melyek őt nem illették volna meg. V. asszony, Georgandopulo ur segédkezésével, ilyen módon pár hónap alatt nyolczszázezer frankot pazarolt el gyermekei örökségből. Hogy milyen okok birták rá Georgandopulót, hogy részt vegyen az özvegy manipulációjában, azt nem tudják, de a görög kormány a napokban visszahívta őt állásáról és Georgandopulo, a ki meglehetősen szorult anyagi viszonyok közt élt, hirtelen elhagyta Páris.

* **A megunt szerető.** Salzburgból arról értesítették a budapesti rendőrséget, hogy ott egy Ürmössy Boldizsár nevű budapesti uriember halálosan megsebesítette a szeretőjét s megszökött. Az áldozat Luka Biri volt cselédleány, mivel Ürmössy Kolozsvárt ismerkedett meg, hol vasúti tisztviselő volt. Idővel elhagyta az állását s Budapestre jött lakni, hova a leány is követte. Nemrég együtt indultak kénjutazásra Salzburgba. Ugy látszott azonban, hogy a fiatalember már ráunt a leányra, mert az utolsó időben folyvást pörlekedtek. E napokban egy kirándulásuk alkalmával megint összeveszték s akkor a fiatalember annyira dühbe jött, hogy előbb föbe lötte, majd össze-vissza szurkálta kedvesét, aztán odébb állott. Így beszélt el az esetet a sebesült leány, kit most a salzburgi kórházban ápolnak.

* **Ligeti siremléke.** Az orsz. képművészeti társulat által Ligeti Antal elhunyt festőművészünk siremlékére hirdetett pályázat, mint már jeleztük, tegnapelőtt járt le s összesen két pályamű érkezett be. Ezek most a műcsarnok első emeleti termében vannak kiállítva. Az egyik Donáth Gyula szobrász figurális munkája. Egy a „kegyelet”-et jelképező női alak, a ki feje fölé tartott kezében palétát tart e felirással: „Ligeti.” Az alak két oldalán oszlopok állnak s az egyikken babérokoszoru nyugszik. A másik pályamű Gerenday Béla akadémiai szobrász tervrajza. Gerenday terve szerint a guala-alaku emlék a kriptá oldalfalába jön. Erdélyi termésköböl épül s festő palétán kívül csinos ornamentumok lesznek rajta. Közepére pedig karrarai márványból Ligetinek reliefszerű mellszobra jön. A képművészeti társulat a pályaművek megbírlására bizottságot küld ki, mely még e hó folyamán dönteni fog a pályázat sorsa fölött.

* **En az örültek házából szöktem meg!** Az irgalmasok budai kórházában nagyon furcsa viszonyok uralkodhatnak. Az örülteknek, úgy látszik, nagyon sok alkalmuk van a szabadulásra, mert Vékony János, aki egy pár héttel ezelőtt a „budapesti laphoz állított be e szavakkal: „En az örültek házából szöktem meg” és a kit egy megbízottunk szállított vissza újra a kórházba — ma újra megszökött. Ez az eset nagy hanyagságra vall, mert valóban csak hanyagságnak lehet tulajdonítani azt, hogy egy veszedelmes örült rövid idő alatt másodszer szökik meg a kórházból.

* **Villamos bérkocsi.** Feltűnő kocsi gördült ma végig a főváros utczáin: három kereke volt de sem rud, sem ló előtte, mégis úgy iramlott, mintha négy tüzes paripa lett volna eléje fogva. A kocsi új találmány Villamerő viszi. A villam egy kis lądában a kocsi alján van elhelyezve. A kocsi maga az egyfogatu bérkocsikhoz hasonlít, de ezeknél csinosabb alkotmány. Szemképrázató gyorsasággal ment, czikázott végig a villamos bérkocsi az utakon, könnyen fordult, könnyen kikerülte a szembejövő kocsikat, sőt a gyalogjárókat is. A kocsin különben Gezlóczy polgármester

ült. A külteleken járva, utána nézett a hatóság által elrendelt koleravédelemnek. Az új találmányu bérkocsi, elképzelt, milyen szenzációt keltett a bérkocsi körökben, de még — amint szavahihető emberek állítják — a fiakkeres lovak is ugyancsak csóváiták rá a fejüket.

A színésznő számtana.

— Megtörténet. —

Jól megfontolva a dolgot, azt a filozófiai tételt nemém felállítani, hogy a színházi szerelem (értem azt, mely a színházi hölgyecskéknél fakad) nem a szíven alapszik, hanem a számlán.

Röviden: vannak színésznők, akik számlára szeretnek. Például: Egy kétségbeesett sóhaj — új kalap. Két forró könyvecsepp — két szép tavaszi toalet. Szakítás emlegetése — ennek értéke meghatározhatatlan, mert a körülményekhez képest változik. Öngyilkossággal való fenyegetődzés — száz forint régi adósság kifizetése stb.

Erre az általános elmélkedésre különben egy csinos kis színésznőcske „legujabban esete” vitt rá, melylyel a kulisszák mögött most foglalkoznak. A kicsikében alig van tehetség; de annál jobban érti azt a szerelmi-számviteltant, melyről fentebb szólottam.

A héten a kicsike egy este kisirt szemekkel jelent meg a színházban. Kartársnői részvevő kebellet vették körül és faggatták, a mire a kicsike fuldokló zokogással csak ennyit tudott felelni:

— A hűtlen! oh!
— Nos, mi az?
— Elhagyott...

Egy „naiv” színházi csillag rögtön el kezdte vigasztalni. Még pedig következőleg:

— Eh, sohase sirjon! Látja engem még senki sem csalt meg, — én csaltam meg valamennyit!

De a kicsike vigasztalhatatlan maradt és előreláthatólag az is fog maradni, míg régi imádója — helyett egy újabbat nem kap.

De hát miért hagyta el ő?

Erről, hiteles forrásból a következőket jelenthetem: A kicsike a múlt héten, mikor imádója belépett hozzá, nagyon le volt hangolva. Ezt a színházi hölgyecskéknél ismeretes lélekállapotot talán még jellemzőbben így lehetne kifejezni: nem volt szerelemre hangolva.

A következő párbeszéd felőldött köztük:

A z i m á d ó: Mi baja?

A k i c s i k e: Fülzugásom van.

Az imádó a kicsike formás füleire nézett és ekkor vett csak észre valamit. — De, kedvesem, — kiáltott fel — miért nem szólt már előbb? Nekem csalhatatlan szerem van a fülzugás ellen.

A k i c s i k e (kiváncsian, de kételkedőleg): Ah és mi az?

A z i m á d ó: Egy pár gyémánt függő.

A kicsike fülzugása csakugyan rögtön meg volt gyógyítva; a reczipéhez csakis ennyit kellett még hozzátennie:

— Az én ékszereszem kirakatában egy pár ilyen függőt láttam. Az ára 500 frt. Felhatalmazom, hogy az én számlámra megvegye.

A kicsike még aznap elment az ékszereshez, de minthogy úgy érezte, hogy neki sokkal nagyobb fülzugása van, mint azt gondolta, 1200 forintos függőt vett, természetesen az imádó számlájára.

Ilyen tévedések előfordulnak néha a szerelmi-számvitelben s a színházi hölgyecskék az ilyen hibákat rendszeren egy kis drámai kétségbeeséssel, egy czentiliter csillogó könnyel, sőt ha kell, „öngyilkossággal való fenyegetődzéssel” szokták kikorrigálni.

De most az egyszer semmi sem használt. Az imádó ezért a 700 forintos különbséget annyira megnehezelt, hogy még az öngyilkossággal való fenyegetődzéssel szemben is süket maradt s az ékszerész számláját kiegyenlítette ugyan, de nem akar a kicsike színházi számtanából több leckét kapni.

Hja, a kis Eszti most az egyszer — elszámlolta magát!

R.

Első áldozatok.

Polgármesteri hivatalnak

Debreczen.

Tátongó Ambrus jelenti, hogy veszedelmes Tokok sokadmagukkal érkeztek. Rendelte őket P i n k e l e s. Pinkeles prűszköl, Tokok infámissan büzlének.

R. főkapitány.

R. főkapitánynak

Debreczen.

Főorvos utasítandó Tok-büzlést szimatolni. Esetleg P i n k e l e s t megtánczoltatni. Tokokat karbolban fürösztetni.

Simonffy.

Nm. Belügyminiszternek

Budapest.

Tokok nagy sokaságban. Kolerá miatt veszedelmesek. Hova küldjem őket? Crematoriumba vagy desinfektoriumba?

Sárváry.

Főorvosnak

Debreczen.

Per amorem dei! Tokokkal történjék bármi; kolerá legyőzendő.

Szapáry.

Nm. Belügyminiszternek

Budapest.

Haybum & Bumhay Tokokban reklamál. Tokokat bacillus nem ehet. Haybum & Bumhay diplomacziái eljárásról telegrafirozza. Polgármester vad, kapitány ugrál, kidobtak; sérelem Tokokkal együtt 500 frt.

Pinkeles.

Polgármesternek

Debreczen.

Micsoda fejetlenség! Haybum & Bumhay Pinkeles-tokok szabadon bocsátandók.

Szapáry.

Nm. Belügyminiszternek

Budapest.

Haybum & Bumhay-tokok ismeretlenek. Pinkeles még nem veszedelmes bolond; szabadon fut. Többi tokok karbolban.

Simonffy.

Polgármesternek

Debreczen.

Nm. Belügyminiszter ur felhívására utasítatik, hogy Haybum & Bumhay-Pinkeles-tokok megfigyelendők. Ide azonnal értesítést, hogy Haybum & Bumhay-Pinkeles-tokok szárazak, avagy nedvesek?

O. közeg. tanács.

Belügyminiszternek

Budapest.

Pinkeles megkötözve. Az inquisicio kegyetlenségével gyomrába bökődnek. Inkább vesszenek a tokok, csak Pinkelesnek irgalom!

Pinkelesné.

Polgármesternek

Debreczen.

Önök bolondok-e, Pinkeles-e, vagy Pinkelesné-e? Haybum & Bumhay-tokok rögtön elintézendők.

Szapáry.

Nm. Belügyminiszternek

Budapest.

Egész Haybum & Bumhay érthetetlen. Pinkeles alighanem megbolondul.

Simonffy.

Polgármesternek

Debreczen.

Minthogy orvosilag konstatáltatott, hogy a Pinkeles-tok nagy kinok között nedvezik, ennél fogva csak a Haybum & Bumhay-tok adandó ki, míg Pinkeles-tok elégetendő.

O. közeg. tanács.

Nm. Belügyminiszternek

Budapest.

O. közeg. tanács rendelete végrehajthatatlan. Ujságok kiabálnak. Pinkeles adófizető polgár, fedhetlen delikatesse-kereskedő, 117 nevetlen gyermek atyja lévén, elevenen crematoriumba nem dobható. Haybum & Bumhay trieszti szállítók, itt meg nem figyelhetők. Kétségbeesésünkben, permanens gyűlések alatt, veszedelmes tokokat mind megettük, bacillus bennük nem tapasztaltatott. Üdvösnek bizonyult: kolerá ellen kevés rendelet, — de sok pénz.

Simonffy.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy ótthangverseny vasárnap és tünepnapekon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, aug. 1-től nyitva.

A kir. ítélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnap és tünepnap d. e. 10—11 óra közt.

Okt. 23. Presbyteri közgyűlés az ev. ref. tanácstermében d. e. 10 órakor. Tárty: Folyó ügyek.

Okt. 23. A tüzoltóság versenydíjazással egybekötött záró gyakorlata.

Nov. 1. Halottak napja.

Nov. 5. Hajtóvadászat a Guthon.

Nov. 6. Az István gőzmalom társulat közgyűlése d. e. 10 órakor. Tárty: Alapszabályok módosítása.

Nov. 12. Délután öt órakor a színházi pályázati határidő lejáratá.

— A vásári és piaci új szabályrendelet.

A debreczeni rendőrfőkapitányság egy új, egy kétségtelenül fontos és közérdeklő szabályrendeletével készült el. Nem más ez, mint a vásári és piaci szabályrendelet. Az általános, bevezető részeket kivül kiterjeszkedik ez a szabályrendelet arra, hogy a heti piaci vásárok hol tartandók meg, azoknak helyét természetesen a közlekedési viszonyok tekintetbe vételével jelöli ki az egyes árucikkre. Ugyanezt teszi, ugyanezt öleli fel az országos vásár helyének a megjelölésében is. Végül a rendfentartására, a vásárosok mihez tartására és a büntető határozatokra terjeszkedik ki. A főkapitányság gondosan kidolgozott vásári és piaci új szabályrendeletének tervezetét beterjesztette a városi tanácshoz, amely mielőtt letárgyalná véleményezés céljából kiadta a katonai és rendőri bizottságnak. Ezt a bizottságot már közelebb, a jövő hét egyik napjára összehívják, hogy a szabályrendelet pontról-pontra letárgyalhassák s a javaslattal együtt ellátva a városi tanács ülés elé terjeszthessék. Ha a bizottsági, tanács és közgyűlésen gyorsan keresztül megy, remélhető, hogy a miniszter jóváhagyási záradékával ellátva még a téli vásár előtt leérkezik s akkor már ezt a legközelebbi vásárt az új szabályrendelet rendelkezései szerint tartják meg.

— A járványkórház személyzete, felügyelőjére — mint az előjelek igazolni látszanak — ez időszert aligha lesz szüksége. A hidegebb idő beálltával a fővárosban a kolerá csökkenése is jelentékeny s így pár nap mulva már a felügyelőn kívül senkisé marad a kórházban.

— A város kórházi bizottsága tegnap délután a városháza nagytanácstermében Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklete alatt ülést tartott, melyen a közkórházi házrend és alapszabályok egyes tételeit vették érdemleges elbírálás alá. A bizottság azonban csak az igazgató főorvos kötelességeit tárgyaló részen birt keresztül menni, mert csupán ez 36 tételbe van szorítva. Az osztály és segédorvosok szabályzati teendője, nemkülönben a gondnok és ápolók kötelességeinek meghatározására csak ma tér rá a bizottság. A fizetések meghatározása, esetleg a szabályzatban lévő tételek elfogadására pedig csak további üléseiben térhet rá a bizottság.

— A debreczeni színházra pályázatot jelentettek be olyan szintársulatok igazgatói is, a kiket a város, a színházi bizottság éppen nem akceptálhat. Ezeket szépen arról is igyekeztek meggyőzni, hogy költsége, fáradsága hiábavaló. Debreczenbe igazgató, társulat olyan kell, aki a közönség igényeinek kielégítéséről garantiát nyújthat.

— Presbyteri közgyűlés. A debreczeni ev. ref. egyháztanácsstermében, vasárnap, azaz október hó 23-án délelőtt 10 órakor tartja meg közgyűlését a presbyterium. A közgyűlésen folyó ügyek nyerne elintézését.

— Hajtóvadászat a Guthon. A guthi vadászársaság nagy előkészületeket tesz a novemberi hajtóvadásatra, melyet 5-ikén és 6-ikán a guthi erdőben tartanak meg. A hajtóvadászat a d i s z n ó r a történik, de az első napon más vad és szárnyasokra is vadásznak. A társaság elnöksége, mely a hajtóvadászat rendezésének

az élén áll, — a szükséges előkészületeket már megtette, a hajtókat felfogadta és erősen reméli, hogy ez egyike lesz a legnagyobb érdekeltiséget keltő vadászatoknak. Az egyesület ma küldötte szét meghívóit azzal a felhívással, hogy a vadászatban résztvenni szándékozók már negyven-nyolcz órával előre bejelentés részvételüket. Az indulás november hó 5-én reggel 5 órakor lesz a guthi iparvasut melletti faraktár őrházában. A gyűlekezés pedig reggel hét órakor a belső, guthi erdőszőlőnél.

— **A tűzoltóság verseny gyakorlata.** A debreczeni tűzoltóság vasárnap évi nagy gyakorlatát tartja meg, még pedig a rendes versenydíjazással. A versenygyakorlaton, melyet a Kossuth utca végén felállított új mázó háznál tartanak meg, három jutalomdíjat osztanak ki, a tűzoltóság Ferencz József nevű alapítványából. Az első díjat, egy aranyat a legjobb őrparancsnok, a második díjat tíz frankos aranyat a legjobb mázó, és a harmadik díjat, szintén egy tíz frankos aranyat a legjobb szivattyus nyeri el. A záró-versenygyakorlat vasárnap, október hó 23-án délután lesz. A tűzoltóság ez alkalomból diszkvionulást rendez a gyakorlat helyére, az új mázóházhoz, saját zenekarának a közreműködése mellett. Az, hogy a zárógyakorlatot a rendesen kedélyes kimenetelű muri zárja é be, még eddig nincs megállapítva; de valószínű, hogy a tűzoltóság rövidesen annak a megtartását is elhatározza.

— **Ötven éves találkozás.** A debreczeni ev. ref. főiskolában az 1842. évben subscribált tanulótlársak folyó év november 1-ső napjára 50 éves találkozást tűztek ki Debreczenben, és a helyben lakók mindazokhoz, kiknek életben léte felől tudomásuk van, külön felhívást intéztek már; lehet azonban, hogy az egykori tanulótlársak közül még többen is vannak életben, kiknek tartózkodási helyökről tudomásuk nincs. Mindezeket most a nyilvánosság útján hívják s teljes bizalommal kéri fel, hogy f. év november 1-ső napján esteli 7 órakor a helybeli „Arany Bika“ szálloda kisebb éttermében megjelenni sziveskedjenek.

— **Az ág. evang. templomban** vasárnap, e hó 23-án délelőtt és délután M a k a y Elek IV. éves hittanhallgató tart isteni tiszteletet.

— **Kossuth utca.** Debreczen város törvényhatósági bizottságának közgyűlése még a múlt hó során tartott közgyűlésben egyhangulag mondotta ki, hogy az eddig Czegléd elnevezéssel bíró utcát K o s s u t h nevével nevezi el. Nagyon sokan vannak még ma is városunkban, akik erről a határozatról éppen nem birnak tudomásul s még ma is a Czegléd-utca elnevezést használják. Nem volna tehát célszerűtlen, ha maguk a háztulajdonosok a házszám feletti utca elnevezést törölnék s oda iratnák, hogy „Kossuth-utca“. A város hatóságát is megilleti az az intézkedés, hogy a szeleteken jelző feliratokat megváltoztassa. Az is igaz, hogy hosszabb idő zajlik le, míg mindenki a Kossuth-utca elnevezést használja, hiszen a polgárság városunkban ma is inkább nevezi Széchényi-utcát régi nevével „Nemet“ utcának — Bathányi-utcát „Harminczados köznek“ — Teleky-utcát „Szép“ utcának. Azt azonban reméljük, hogy a Czegléd-utca elnevezése helyett hamar használja a ma is domináló: Kossuth-utcát.

— **Pósta segédtiszt állást** elnyerni óhajtók tudvalevőleg most egy hat óra terjedő tanfolyamban vehetnek részt. Hogy ez iránt milyen nagy az érdeklődés leginkább bizonyítja az a körülmény, hogy csak városunk hatósága útján is számosan folyamodnak a tanfolyamba való felvételükért. A folyamodók legnagyobb része az ide közel fekvő Egerben nyitandó gyakorlati tanfolyamra pályázik.

— **Baross szobra.** A szobor-bizottságot legutóbbi ülésén Brá z a y Kálmán azzal a hirtel lepte meg, hogy V a s z a r y Kolos Magyarország hercegprímása, elfogadta a szobor véd-rökségét. A százas-bizottságba tegyabban belépett Tisza Kálmán volt miniszterelnök is. Nagy lelkesedéssel fogadták a bizottság tagjai a Jókai Mór felhívását is, melylyel a bizottság a nem-zethez fordul. — A százas bizottság mai ülése után rögtön megalakult a rendező bizottság és a gyűjtésre vonatkozólag abban állapodtak meg, hogy a kereskedelmi és iparkamara ak saját területükön tervezik a társadalmi mozgalmat és ezzel kapcsolatosan a gyűjtést is városunkonkint, tagjaik után és a vidéki hírlapok révén. Ők szállítják

fel adakozásra az ipartestületeket, kereskedelmi és ipartársulatokat és egyesületeket, a nagyiparosokat és kereskedőket. Emlenben a központi bizottság saját hatáskörében föl hívja az egyházi, politikai és törvénykezési hatóságokat, az állami és közigazgatási hivatalokat, a gazdasági egyesületeket, az ország nagybirtokosait, a fővárosi sajtót és a budapesti közönséget, hogy a szobor javára gyűjtsenek. A debreczeni ker. és iparkamara ebben az ügyben szorosán tartja magát a győri nagygyűlés határozatához és egyelőre csak a központban, a vidéki ipartestületek kitételével, gyűjt a Baross szoborra. Mint azt már jeleztük, a Máv. debreczeni üzletvezetősége körében már régebben folynak a gyűjtések.

— **A városi mérnöki hivatalnak** a külsőségeken mostanában sok dolga akadt, melynek amennyiben lehetséges volt siettek is eleget tenni. Így a hortobágyi új állatorvosi lak építésére a felmérések alapján elkészítették a terveket; a vágóhid és pércsi ut új sorompóinak terveit már jóváhagyás czéljából be is terjesztették a városi tanácshoz. A debreczen-nagykárolyi uton a kavicsos országút építése 5342 kilométerig befejeztetett. A szováti uton a közlekedés által az országuton hatalmasan árkot vágta a szekerék, ezt a mérnöki hivatal 4.800—7.100 kilométerenkint már helyre is állította.

— **A Kossuth-utcai lelkész lak** építését még a jövő héten megkezdik Horváth és Biczó vállalkozók. Az építési munkálatokat — ha az idő kedvez — még a jövő hó során annyira akarják vinni a vállalkozók, hogy a lelkészlak tető alá kerüljön. Az építkezésnél különben az a czél, hogy a lelkész már a jövő év május havában elfoglalhassa lakását.

— **A tűzoltóság készenléte.** Tegnap este, hogy olyan szeles, viharos idő volt, a debreczeni tűzoltóság őrtanyáján egy teljes készenléti őrködött, hogy az ilyen szeles időben esetleg keletkezhető tűz esetén a legénység java része a felszereléssel együtt legyen.

— **Megakadt közlekedés.** A nagy-hatvan-utczán, a makadám szekerut készítése miatt fennakadt a közlekedés. Az utca elejét, hol a forgalom különben is élénk, elzárták, úgy hogy aki a Hatvan-utczára, vagy ezen az utczán át a vásártéri állomáshoz akar kocsin menni, vagy a fűvészkert kismester-utczán, vagy a nagyuj-utca pásti közön kell kerülni tenni. Az ut elzárása bizony néhány nap eltart s erre az időre nem ártana még jobban megvilágítani a legsötétebb Pásti köz.

— **A hajdukerületi honvédegytel** elnöke, Cs i h a Gábor, 48 as honvédfőhadnagy, a N á n á s r ó l a budai honvédelemkét megkoszoruzása ügyében a következő sorokat intézte egyik fővárosi lap szerkesztőségéhez: Talán szántszándékosan késett el Ivánka Imre ezredes, honvédszobor-bizottsági alelnök e hó 1-éről keltezett jelentése az országos honvédegytel elnökségéhez és talán szántszándékosan késett e hó 6-án kelt és hozzáram csak e mai napon érkezett felhívás. Sem idő, sem alkalom nem lehetvén ily rövid idő alatt a több városokban lakó honvédek összehívására, úgy magam, mint a hajdukerületi honvédegytel minden egyes tagjaiért a felelősséget magamra vállalva: határozottan kinyilatkoztatom, hogy abban az elveinket feladó, jelleműnk megbélyegző és hazánk alkotmányát aláadni célzó, reánk 48-as honvédekre nem, — mint a program mondja — lélekemelő, de bennünket nemzetünk kiérdemelt becsülésétől megfosztani célzó gyászünnepeleyn részt nem vehetünk és annak a program szerinti megtartásába mindaddig bele nem egyezünk, míg az országos honvédegytel éppen úgy, mint az ismeretes Görgey-ügyben meg nem szavaztatik, a mikor a többség határozata előtt meghajolni honfiai kötelességünknek ismerendjük. Ha pedig tiltakozásunk daczára is a program szerinti leleplezés megtörténne, feleljenek érte a jövő évi országos gyűlésen azok, kik elveiket és esküjüket megtagadva, abban részt vettek.

— **A temetők tisztítása.** Nem azért került rá a sor, mert küszöbön a kegyelet, a halottak napja; de mert a kolerás hírekkel szemben az óvó intézkedéseket még a temetők kitisztítására is kiterjesztik. A legnagyobb súlyt azonban mégis csak a temető körül övedző arkokra fektetik, melyekre évek során alig volt gond. Valamennyi temető árkat, így legközelebb a Kossuth, Péterfia és a Csapó-utcai temetők árkat tisztíttatnak ki.

— **Egy érdemes népnevelő nyugdíjaztatása.** Derecskéről írja levelezőnk, hogy Kiss Lajos ottani tanítónak, ki már 40 év óta kiváló buzgalommal és fáradhatatlan szorgalommal szolgálja a népnevelés ügyét, 300 frt évi nyugdíjat szavazott meg az egyháztanács. Helyére Tóth Lajost és ennek helyére Szabó József segédtanító lép.

— **A regále kártalanítási jövedelem és a községek.** A regálemegváltási törvény, mint tudva van, elrendeli, hogy a z 1893-i k é v t ő l k e z d v e az államnak az italméresi jövedékből eredő tiszta jövedelme többet tenne, mint a mennyi a kártalanítási tőke kamatainak s törlesztési járulékaiknak fedezésére szükséges, a többletből a törvényhatósági joggal bíró városnak 10, a rendezett tanácsú városok 20%-ot kapnak és 10%-ot azon községek, melyek az italméresi jogot a kártalanítási törvény hatálya alá léptekor nemesi birtok jogán, kiváltság alapján, mint jogi személyek és 1848-ban és azóta önjogon gyakorolták. Kétségtelen, hogy az italméresi jövedékből eredő tiszta jövedelem a jövő évben is jelentékenyen meg fogja haladni a kártalanítási tőke kamat és törlesztési szükségletét és így elő fog állani a városokra és községeknek nézve a részesedésnek esete. Tekintettel azonban arra, hogy a leszámolás nem eszközölhető a dolog természeténél fogva oly időben, hogy a kivetés még 1893-ban megtörténhessék, a városok és községek részesedési járuléka csak 1894-ben fog kifizettetni.

— **A vonatok késése.** Már napok óta késéssel érkeznek, késéssel indulnak a vonatok. Különösen pedig a személyvonat, melynek Budapestről délután 3 óra kilencez perczkor kellene érkezni, fél óra, sőt többel is később érkezik be. A vonatok késésének okát a hirtelen fordulattal beállott hideg, szeles időjárásnak tudják be.

— **A debreczeni lakosok figyelmébe.** A belügyminiszter egy nagyfontosságú és a közönséget közelről érdeklő körrendeletét küldte Debreczen város tanácsának, melynek közérdekű voltát tekintve, közlésre lapunknak is megküldte a városi tanács. A rendelet így szól: Kételemek merülvén fel a fertőzött helyről érkezett utasokra nézve a kiszabott 5 napi egészségügyi megfigyelés kivételének módoszatát felől, a törvényhatóságokat a következőkről értesitem: Minden fertőzött helyről érkező és illetőleg távozó utas figyelemztetve van ugyan rendbirság terhe alatt, hogy azon helyen, melyen letelepszik, jelentkezzen, — legmegbízhatóbb mégis csak azon eljárás, ha mindenütt a szállásadó is köteleztetik minden hozzászállt idegennek azonnali bejelentésére. A fertőzött helyről érkezett utast egy hatósági közeg vagy czélszerűen, legalább első ízben, egy hatósági vagy ezen teendővel megbízott más orvos felkeresi és magának az utas egészségügyi állapotáról meggyőződést szerez. — Ezentul a k i s z a b o t t észlelési idő alatt naponként legalább kétszer ugyancsak egy megbízható hatósági közeg ellátogat az utas szállásához és a házbelleknél is tudakozódik a felől, vajjon az utason cholera gyanus tüneteket (a milyen a hasmenés vagy hányás) nem észlelték-e? Igenlő esetben azonnal orvosi segélyben, illetőleg felügyeletről gondoskodik és az elközlítés, gyógyítás s fertőtlenítés azonnali megtörténte végett az első foku egészségügyi hatóságot is azonnal értesíti. Az utas rendkívüli körülményeket leszámítva, melyek ide a kivétel engedélyezése végett feljelentendők, az egész idő alatt, a mig egészsége zavartalan, szabadon járhat, lakhelyét a hatóságoknak tett bejelentés után tetszés szerint változtathatja, sőt első megtelepedési helyét el is hagyhatja, de csak ha új tartózkodási helyét, annak értesíthetése végett, előzőleg tudatja; ahol is az orvosi felügyelet folytattatik. Mindenki figyelemztetendő, hogy e részbeni hamis bementások kihágást képeznek és szigoruan büntetendők. Az első tartózkodási hely az új megtelepedési közeg egészségügyi hatóságát az utas megérkezéséről értesíti, az utast pedig a betegség gyanuja nélkül már kitöltött észlelési időtartamáról szóló egészségügyi bizonyítvánnyal ellátja és ez alkalommal őt újból figyelemzteti, hogy új megtelepedési helyén azonnal jelentkezni és a valóságnak megfelelőleg bevallani köteles, hogy a kolera lepte helyről mikor indult el, mely alkalommal a már kiállított orvosi felügyelet idejéről nyert egészségügyi bizonyítványt is bemutatni tartozik. Amennyiben

az egész határszél mentén és jelenleg Budapest pályaudvarain és hajóállomásain gondoskodva van arról, — hogy koleragyanus, vagy beteg utas a határon át, — illetőleg az országba ne juthasson sem gyanus vagy ragályképes tárgyát oda ne vigyen, az utasoknak maguknak fertőtlenítése, a mint az egyáltalán csak nagyon lerongyolt és testileg elhanyagolt utasokkal szemben lehetne indokolt a mondottaknál fogva a községek részéről szükségesnek nem látszik és ez zaklató alakban meg sem engedhető. Az ellen azonban nincs kifogásom, ha az utasnak kézi vagy földalatti uti podgyászát, gyanu alapján a megérkezési helyen újból átnezette és ragály gyanus és netalán fertőtlenített holmiját fertőtlenítése. Elvárom azonban, hogy a hatóságok által kiküldött közegek mindeme vizsgálatoknál a legnagyobb kímélettel és tapintattal fognak eljárni és minden fölösleges zaklatástól tartozkodnak.

— **A debreczeni gazdaközönség figyelmét** már egyizben felhívtuk a járványbizottság határozatára, mely jogot ad nekik arra, hogy a kaszárnyák köré halmazával gyűlt trágyát elhordassák. A bizottság határozatából kifolyólag most megkeresték a katonai parancsnokságot, figyelemzetné közegei alantossait, hogy a gazdaközönség a trágya elhordást szabadon eszközölhesse s annak senki gátat ne vessen. A gazdaközönség tehát most már egész szabadon hordhatja el a kaszárnyák mellett halmazára gyűlt trágyát.

— **Ártézi kut B-Ujfaluban.** Levelezőnk írja: Nyíry István gépészmérnök már huzamosabb idő óta furat egy ártézi kutat, a munkát tegnap estig eredménytelenül folyt, ekkor s a víz 200.19 méter mélységből magasra szökött másodpercenként 9 liter kitűnő vizet ad. E hír az egész városban nagy örömet keltett s mint levelezőnk kedélyesen megjegyzi a betegápolóknak jelentkezők beadták lemondásukat, mert már kolera nem lesz, csak Tripsó kántor csóválja elégedetlenül a fejét, mivel nem leend alkalma a híres „Bécsi gyszinduló” elkántálására.

— **A nagyváradi esküdszék.** Az igazságügyminiszter a nagyváradi kir. törvényszéket 1893. jan. 1-től kezdve tudvalevőleg a sajtó útján elkövetett, esküdszékhez utalt vétségekkel szintén bírói tiszttel ruházta fel. A miniszter felszólítása folytán a város megkereste a városi adóhivatalt, hogy tüntesse ki azokat, kik adójuk alapján esküdszéki minősítéssel bírnak. Az adóhivatal ennek a megkeresésnek még nem tett eleget. Ez a nagyváradi esküdszék jelenlegi stádiuma. Hogy hol fogják az esküdszéki tárgyalásokat megtartani, arra nézve még nem történt megállapodás. Valószínűleg esetről esetre kérelmezni fogják a megyeház gyűléstermének átengedését. Ez azonban csak ideiglenes állapot lesz, mert az igazságügyminiszternek Gyálókai Lajos törvényszéki elnökhöz intézett leirata szerint a törvényszéki épületnek a József utca felé való kibővítését a jövő tavaszon foganatba veszik és ezzel nemcsak a megfelelő tárgyaló terem kérdése nyer megoldást, hanem megszűnnek majd azok a tarthatatlan állapotok is, melyek most a hivatalok elhelyezése tekintetében uralkodnak.

x **Érdekes verseny Torda Aranyos-megyében,** mely egy nagy közönséget, mint a szakértőket kiválóan fogja érdekelni. Több ismételt pályázati verseny után, melyekben szakértőileg megállapított, hogy czélszerűség és tartósság szempontjából a gummiszelepes fecskendők kizárásával csak a központi ajtószelvényes gépeket gyártó gyárosok vehetnek részt belügyminiszeriumi határozat alapján végleges versenyre meghívták a Geitner és Rausch cég és Tarnóczy tüztöltő- és gépgyár részvénytársaság, Szeptember 17-én ment végbe az érdekes ezen küzdelem. Jelen volt mint bizottsági elnök Rediger Béla alispán, Dulló János tüztöltő-főparancsnok, Persina Alfréd megyei főmérnök, Tulogy a tordai líkatelep igazgatója: mint szakértők Cségyer megyei első aljegyző, mint előadó Betegh Sándor, Szentpály Ignác és Papp főesperes urak, mint bizottsági tagok Medgyessy Lajos tüztöltő-parancsnok, számos tüztöltő és nagy érdekű közönség.

A behozott 16 gép közül minden gyáros 3 önmaga által kiválasztott legjobb gépét állította az Aranyos partjára. A vizpróba eredménye: a Geitner és Rausch gyárközségi 100 mm. gépe adott 31 $\frac{1}{2}$, a Tarnóczy-társaságnak szinte 100 mm. gépe 34 $\frac{1}{2}$ méteres sugarat.

A kisközségi Geitner és Rausch 85 mm. gépe 29 méter és 70 cméter sugarat, a Tarnóczy gyár 85 mm. gépe 31 méter 50 centiméter sugarat.

Végre a targonczák versenyénél a Geitner és Rausch cég 85 mm. gépe 31 $\frac{1}{2}$, a Tarnóczy-gyár szinte 85 mm. gépe 34 méter sugarat.

Ezen eddig sohasem hallott eredmény folytán a Tarnóczy-gyár új szerkezetű targonczája általános bámulat tárgyát képezte, mivel sugara szebb volt, mint a ver-

senyre bocsátott összes nagy gépe a Tarnóczy-féle nagy gép kivételével, mely azt félméterrel, de csakis félméterrel, bírta meghaladni.

Az elrendelt részletes összehasonlításnál kitűnt, hogy a Tarnóczy gépeinek nemcsak tengelyei, kerékrajjai, medencéi, nyomókarjai, valamint egész kiállításai erősebb, de még többféle olyan újításokkal és javításokkal vannak ellátva, melyek a többi gyárosoknál eddig hiányoznak. Szakvélemény. Torda-Aranyosvármegye alispáni hivatala által felszólítottán az 1892. szeptember hó 17-én Tarnóczy részvénytársulat és Geitner-Rausch között tartandó fecskendő-versenypróba testületileg mint szakértők megjelenni. Ezen felhívásnak eleget téve, a t. megyei bizottsággal egyetemben a megyeházánál bemutatott gépeket megtekintettük, melyek közül úgy a Geitner-Rausch által kiállított 7 fecskendő közül 3 drbot, valamint a Tarnóczy gépgyár részv.-társulat által bemutatott 9 drb. fecskendőt közül is 8 drbot kiválasztottunk, melyek az Aranyos folyó partjára szállítottak és kipróbáltattak következő eredményvel. Tarnóczy részv.-társ. 4 kerékű, 100 mm. henger átméretű kocsifecskendője 34 $\frac{1}{2}$ méter távolságu sugarat adott. Geitner-Rausch ugyanilyen fecskendője 31 $\frac{1}{2}$ méter. Tarnóczy gépgyár részv.-társ. 4 kerékű 85 mm. henger átméretű falusi fecskendője 31 $\frac{1}{2}$ méter sugarat. Geitner-Rausch ugyanilyen fecskendője 29.7 m. Tarnóczy gépgyár részv.-társ. 2 kerékű 85 mm. hengerbőségű targoncza fecskendője 34 méter sugarat. Geitner-Rausch ugyanilyen targoncza fecskendője 31 $\frac{1}{2}$ mtr. sugarat. Ennek megtörténte után a gépek kiállításuk tekintetében vétettek bírálat alá, mely alkalommal kitűnt, hogy a Tarnóczy gépgyár részv.-társ. gépei egyes részeiben, mint egészben sokkal erősebben és szilárdabban vannak kiállítva, azokivül a Tarnóczy gépgyár fecskendőt többféle újítást és javítást mutatnak fel, melyek czélszerűségüknek fogva a t. bírósággal külön figyelembe vétettek. Mindezeket egybefoglalva a Tarnóczy-gépgyár részvénytársaság fecskendőt úgy működőképeség, — mint szerkezet és anyag kiállítására nézve a Geitner-Rausch cég gépi föltállának, miért is a Tarnóczy tüztöltő-gyár gépeit határozottan jobbnak és előnyösebbeknek kellett nyilvánítani. Kelt Tordán, 1892. szeptember hó 18-án. Medgyessy Lajos önk. tüztöltőparancsnok. Dulló János tüztöltő-főparancsnok. Hornyák Miklós, szakaszvezető.

Színház.

Debreczen, okt 21.

A diurnista, vagy a szabó család kalandjai, vagy a kóbányai sertés-csarnok fénykora, vagy a disz-sóskifli, vagy — akár örökké vagyozhatnánk, ha csak címeiket kellene keresnünk annak az újdonságnak, melyet a színház holnap, szombaton bemutatandó leszén. Egyébiránt a „Diurnista” című bohózatot, melyet Kövesi Albert színész irt, a nyáron Kreicsányi Ignác társulata a buda-krisztinavárosi szinkörben nagy tetszéssel játszotta. Reméljük, hogy a debreczeni színház igazgatósága nem vette komoly újdonságszámba ezt a bohózatot, mely minden igények nélkül, csak azzal a törekvésével iratott a szerzőnek, hogy annak a közönségnek, mely nem kíván művészetet, csak mulatni óhajtt, sikerült és nem sikerült élczettel telerakott „fővárosi életkép”-et mutasson be. A mi a cselekményét illeti a „Diurnistának”, az bizony csekély; hogy azonban mégis mulattató legyen, arról gondoskodott a szerző, amennyiben a színpadra viszi a városligeti „Wurstl-prätert”, Robinettit, az olasz dijbirkózót, akivel

birokrá kél Sanyaró Vendel (Szendrei) Kottlik Zirzabellát, a hőszívű költői honleányt (Pető Julia). Hogy a külső hatás még nagyobb legyen, Fenyvesi valami gavallér képében velocipédezik a színpadon és V. Margó Czélia asszony elénekli az angol burlesk-társaság fővárosi vendéglátéka által híressé lett „Tarra ra bum di é!” kuplét, stb. stb. Egy szóval, ha komolyan nem gondolunk a művészetre és nem vetjük meg Jules Lermína francia írónak azt a mondását, hogy: „minden genre jogosult, mely nem unalmas,” akkor a „Diurnista” csakugyan kassza darab lesz, mert pittoreszk, mulattató látvány bőven van benne.

— **A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése október 21-én:**

(Távirati tudósítás. Erk. 4 óra — p.)

a = derült, g = havas eső, q = fagypont kívül hőmérséklet, ű = szeles.

Legujabb.

A kolera Budapesten.

A kolerabetegek számában folytonos ingadozás van. Hol csökken, hol emelkedik. Tegnap az üllői-uti barakkban 32 beteget vettek föl, ma csak 24 beteget. A budai barakkban csupán két újabb kolera beteg van s minthogy sem ki nem bocsátottak gyógyultan, sem meg nem halt senki, az ott ápolott kolerabetegek száma, mely tegnap 11 volt, ma 13.

Az üllői barakkból ellenben gyógyultan kibocsátottak 10 beteget s meghalt 12. A tegnapi létszám, 106, ma is változatlan. A két barakkban tehát jelenleg összesen 117 beteg van ápolás alatt. Ezekon kívül néhány kolera beteget magánlakásokon s a helyőrségi kórházban gyógykezelnék.

A központi járvány-bizottság a kolera-árva és elhagyott gyermekeket a fővárosi szegény gyermekertegyletben helyezte el. Minden pénz- vagy ruha adomány az egylet czinére (akácfa-utca 32. sz.) küldendő.

Az új pénz.

Mint értesülünk, holnapután közölni fogja a hivatalos lap a pénzügyminiszter rendeletét az új husz koronás aranyk forgalomba bocsátása tárgyában. A husz koronások már a jövő hét elején kaphatók lesznek a pénzbevaltó hivatalnál.

Megbüntetett hazafiatal joghallgató.

Nagyváradról távirják nekünk, hogy a jogászok a tegnapi gyűlésen Ardelean Jusztin társukat, a ki az általa szerkesztett „Vulturul” című élczlapban magyarellenes közleményeket hozott, kizárták az ifjusági-egyletekből; egyuttal megszakítottak vele minden érintkezést.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle
valódi, tisztított

MÁJOLAJ
Maager Vilmostól Bécsben

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könynyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3., valamint az osztr. magyar monarchia legtöbb gyógyszerárjaiban.

DEBRECZENBEN Tóth Béla, Mihalovits István, Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerész uraknál, valamint Rickl J. Zelmos és Geréby Fülöp urak kereskedésében. (Lagerhaus)
Főraktár és fölarusítás az osztrák-magyar monarchia részére:
MAAGER VILMOS, Bécs,
III/3., Heumarkt 3.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 19. szám. I. Kis bérlet 19. szám.
Páratlan. Páratlan.

Holnap szombaton 1892. október hó 22-én.

Itt először:

A diurnista.

Holnapután vasárnap 1892. okt. 23-án bérlet folyamatosan
Ugyanez.

Ujdonság.

A legszebb francia színes
gyapot-flanelek

női ruhákra,
reggeli öltözékekre,
SZÍNHÁZI BLUSOKRA
megérkeztek.

Kardos László

üzletébe.

A magas kormány
82.502 II. 1888. az. rende-
letével ajánlva!

Az 1891-iki aradi kiál-
lításán rendezett nyilvános
fecskeendő-versenyen az ősz-
szes versenyzőkkel szemben
a legnagyobb 1-ső díjjal:
Állami ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

A nm. belügyminiszt. által szabályszerűleg előírt
TÜZOLTÓSZEREK

szab. központi szelepszáró kengyeles és más szerkezetű
ércszelepes tüzi fecskendő, magyar egységes csavarral
ellátva:

mindennemű tömlők, teljes tűzoltói felszerelések,
sisakok, sapkák, balták, övek, kapcsok és min-
dennemű létrák,
mindenféle szivattyúk,

községek, tűzoltóságok, gazdaságok és gyárak
részére, a legkitűnőbb minőségben, jótállás mellett, jutá-
nyos áron kaphatók

TARNÓCZY tűzoltószér- és gépgyár-rész-
vénytársaságnál BUDAPESTEN.

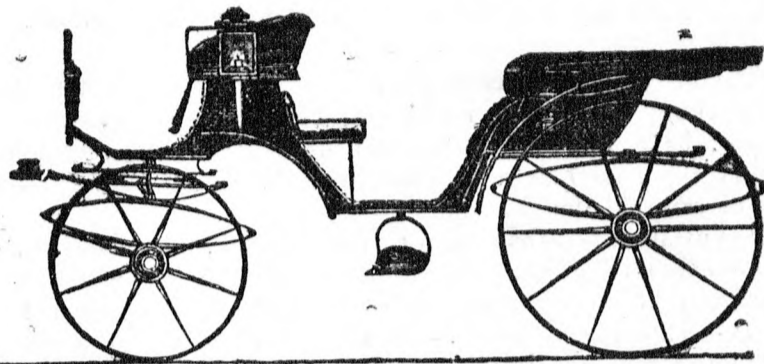
Elvállal mindennemű ércöntvény készítését.

Gyár és iroda: külső váci-ut 1527. Mintatelep:
váci-körút 78.

Bárminemű gépjavitások jutányosan eszközöltetnek.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a nagy-
érdemű közönséget, miszerint anyagi viszonyaim-
nál abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy

**minden fajta
kész kocsikból**

nagyválasztéku raktárt állíthattam fel, melyeknek
jó és olcsó minőségéről kezeskedem.

Továbbá régi kocsik becserélése ujjal és ki-
javítása, nemkülönben bárminemű e szakba vágó
megrendelések, — a legjutányosabb áron eszközöl-
tetnek.

Becsés pártfogását kéri a nagyérdemű közön-
ségnek

kész tisztelője

Klész Péter,

kocsigyáros

szent-anna-uteza 2311.

STEINER ÉS WITTMANN

Főpiacz, Miskolczyné urnő házában, a vármegyeháza mellett.

UJ ÜZLET.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Debreczenben

STEINER és WITTMANN

törvényesen bejegyzett cég alatt, a főpiacson, a vármegyeház mellett Miskolczyné-féle házban,

női- és férfidivat-üzletet

nyitottunk; ezen üzlettel kapcsolatban dúsan felszerelt raktárt tartunk férfi és nő divat-, rövid, szövött és
bélés, továbbá csipke és paszomány-árak, valamint férfi-, női és gyermek-fehérművek chiffon, vászon és
kanavászok, saját készítményű rajzolt, megkezdett és himzett kézi munkákból ugyasintén csipke és szövet
függönyök, valamint mindenféle kézimunkához szükségeseltető kellékekből.

Minden cikkk a megjegyzett szabott áron adatik el.

Támaszkodva évek hosszu során át elsőrendű fővárosi cégeknél szerzett tapasztalatainkra, bizto-
sítjuk a nagyérdemű közönséget, hogy pontos, szolid kiszolgálás által, valamint dúsan felszerelt, a legfoko-
zottabb igényeknek és a legújabb divatnak megfelelő raktárunk segélyével mindent el fogunk követni, hogy
nagyrabecsült vevőink teljes bizalmát és megelégedését kiérdemeljük.

Kiváló tisztelettel

STEINER és WITTMANN.

SZŐNYEGEK,

Függöny, ágy- és asztalterítők
butor szövetek, viaszkos vásznak

nagy választékban

SZABÓ LAJOS fiai cégénél.

MEGHIVÁS.

Az „István” gőzmalom társulatnak

1892. évi November hó 6-én délelőtt 10 órakor
a városháza nagytanácstermében
tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgy: A társulati alapszabályok módosítása.

Miután a jelenleg érvényben levő alapszabályok 29. §-a értelmében az ezennel összehívott rendkívüli közgyűlés csak akkor lesz határozatképes, ha a részvények $\frac{1}{3}$ része 40 részvényes jelenlétében képviselve leendő: felkéretnek a t. részvényesek, hogy minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Együttal felhivatnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 29-ik czikke értelmében — folyó évi November 4-én és 5-én délelőtt 10—12 óráig, délután 2—4 óráig a társulat Kossuth (czegléd) utcai irodájában átvenni ne terheltesse.

Debreczen, 1892. Október hó.

Az igazgatóság.

FELVILÁGOSÍTÁSUL!

Vannak emberek, a kiket a kenyéririgység minden tisztességtudásból kivetkőztet.
Igy esett meg most, hogy

egy versenytársunk teljesen fejet vesztvén

az Esterházy cognac bámulatos sikerein, (és mindenestre a saját gyártmányának hanyatló kelendőségén — a minék oka csakis ő maga lehet) oda jutott, hogy valótlan és nevetséges vádak szór ellenünk s ez által igyekeznek bennünket megkárosítani.

Erdekeik ilyen eszközökkel védő versenytársunk fogadja részvétünket! Raszolgal.

Részről kről csak azt említjük meg röviden, hogy

csakis az Esterházy cognac

lett minden kiállításon, melyen részt vett, első díjakkal kitüntetve

csakis az Esterházy cognac-gyár

kapott orvo októl, gyógyyszerészektol, kereskedőktől és a nagy közönség köréből ezekre rugó elismerő leveleket és hogy

csakis az Esterházy cognac

kedvence a nagy közönségnek

Mi csakis a nagy kö.önség véleményét tartjuk mérvadóknak, ez pedig hatalmasan nyilvánult meg mindenfelé hangoztatván

Esterházy cognac a legjobb!

Szavatolunk cognacunk jóságáért, ez szerzte meg nekünk a nagy közönség rokonszenvét, melyet — a verseny dühöngő támadásai ellenére, — megtartani, sőt tőlünk telhetőleg fokozni igyekszünk majd.

Tisztelettel

Gróf Esterházy Géza-féle
cognac-gyár
Budapest — Angyalföld.

60 aranyérem.

16 diszoklevél.

20 oklevél „Hors Concours“

A „LE GLORIA“ szivarka-papír minden eddig létező szivarka-papírt finomságra és minőségre nézve föltélen fölülmúl

A „LE GLORIA“ szivarka-papír csak akkor valódi, ha minden egyes könyvecské a JOSEPH BARDOU & FILS czéggel van ellátva

Az elismert legjobb francia-

ezigaretta papír

„LE GLORIA“

JOSEPH BARDOU & FILS-TÓI

PERPIGNAN—PÁRISBAN.

A „LE GLORIA“ szivarka papír egy sima, mint csipkézett (perforce) szállel kapható.
A „LE GLORIA“ eddig elérhetően legfinomabb minőségű hüvelyekben is kapható.
A „LE GLORIA“ szivarka-papír és hüvely minden netinbergi és papírnagykereskedésben, valamint minden tőzsében kapható.

Telelésre

5 darab marha elfogadtatik Szoboszlón.

Bővebbet a szerkesztőségben.

Jutányos szabott árakon kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

czégnél:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

francia flanelek, Kasán, Moldon

legujabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMÉK,

SZINES és FEKETE SELYMEK,

MOSÓ VELEZÉK,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

Gyermek ruhácskák és felöltők

Normalgyapju és pamut alsó ingek

Ujjasok és nadrágok,

Téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk

Brassói és Gácsi posztókban,

Takarók és lópokrócokban.